

Pandunia ภาษานี้**ออกแบบได้**, เพื่อชาวโลกทบทวีปใช้สะดวกด้วยกฎน้อยที่สุด, ไร้ข้อยกเว้น, เลือกศัพท์นิยมใช้กันจากทั่วโลกให้**คล่องเร็ว** สื่อได้ตรงเจตนา.

ตัวอักษรและเสียง อักษรพันดูเนียมมีแบบเดี่ยวและคู่ แต่ละอักษรแทนเสียงเดี่ยว คงที่ **ไม่มีตัวเจียง**, เมื่อคุณได้ฟัง แล้วเขียนถูก ส่งให้เพื่อนที่อ่านคล่องจะได้เสียงใกล้เคียงกับที่ได้ยินนั้น. **ซึ่งส่วนใหญ่ใช้, ใกล้เคียงมาตรฐาน IPA.**

สระเดี่ยวมี **5 : a, e, i, o, u** ออกเสียง มา แม มี มอ มุ, เสียงสั้น/ยาวไม่เปลี่ยนความหมาย. จึงใช้เสียง มะ มะมี ...มุ แทนได้, โอบรับภาษาแม่ของผู้พูดได้ทั่วโลก.

พยัญชนะมี **19** : เทียบได้ด๔ **bn, dđ, fฟ, gก, หข, kค, mm, nn, pพ, รร, sส, ตท, vว, yy**, {๕ เสียงไทยได้แต่คล้าย ต้องฝึก **จจ, ลล, ซซ, เพิ่มขึ้น chฉ, shช**}

ไม่ผันคำ คำไม่เปลี่ยนตามเพศ, พจน์, กาล, การก, มาลา, ประธาน, ฯ กระทั่งเปลี่ยนหน้าที่ในประโยคแล้ว **ยังเดิมๆ** (เสียงและเขียน) "คำเดียว" นี้จะเป็น คำนาม คำคุณศัพท์ หรือคำกริยาก็ได้, เหมือนๆ ภาษาไทย เช่น นาย**ดี**ใส่เสื้อ**ดี**ไป**ดี**นา.

คำสรรพนาม	mi	mimon
ฉัน, ข้าพเจ้า, ดิฉัน ฯ		เรา, พวกเรา, พวกฉัน ฯ
tu	tumon	
คุณ, ท่าน, เธอ, โยม ฯ		พวกคุณ, พวกท่าน ฯ
ye	yemon	
เขา, หล่อน, มัน ฯ		พวกเขา, พวกเขา ฯ

ประโยคพื้นฐาน คำช่วย **ya-**'ใช่' ไว้แยก**ประธาน (s)** และ**กริยา (v)** ปกติไร้ความหมายในประโยค. **mau ya yam.** - แมวกำลังกิน.

jen ya sona. - คนกำลังนอน.

ถ้าประธานเป็นสรรพนาม ละ **ya** ได้.

mi yam. - ฉันกิน.

tu sona. - คุณนอน.

โดยพื้นฐาน, **เรียงคำประธาน(s) - กริยา(v) - กรรม(o)**

mi ama tu. - ชอยฮักเจ้า (เว้าฮีสาน)

เมื่อ**กรรมตรง**เป็นคำนาม แสดงคำกริยาด้วยคำบ่งระยะใกล้/ไกล, ตัวเลข หรือตัวชี้ชัดอื่น (เช่น จำนวน/ปริมาณ, ความเป็นเจ้าของ, คำนำหน้านาม, ...)

mi yam un pai. - ข้ากินพาย 1 ชิ้น.

tu yam ni pai. - เจ้าทานพายชิ้นนี้สิ.

ประโยคปฏิเสธ

เมื่อต้องการปฏิเสธ ให้เติม **no** ก่อนคำนั้น.

mi no sona. - กระหม่อมไม่นอน.

tu yam no jen. - ท่านเสวยอย่างไรคนเคียงข้าง.

คำกริยาช่วย

กริยา **si** หมายถึง 'เป็น' **ละได้**ในประโยคง่าย

mi un jen. - หนูเป็นคนนะ.

mi si un jen. - ลูกข้างก็เป็นคน.

mi vol si un mau. - ข้าพเจ้าอยากเป็นแมว.

คำเอนกประสงค์

คำของพันดูเนียม **อาจคลุมเครือ** เพราะสื่อได้หลายความหมาย, มากกว่าภาษาอังกฤษเยอะ.

ye ama mau. - เขารักแมวหลายตัว.
/ นางโปรดปรานแมวตัวเดียว.
/ เขาหรือหล่อนจะรักแมวดัวนั้น.

ความหมายที่ชัดเจน อยู่ในบริบท :

tri nen chen, mi ha du mau e un vaf. mi mas ha un fem ben. ye ama mau! - เมื่อสามปีที่แล้ว, ฉันมีแมวสองตัวและสุนัขหนึ่งตัว. ฉันยังมีลูกสาวด้วย. เธอรักแมว!

เวลา ประโยคแสดง "ช่วงเวลาสัมพันธ์" กับขณะพูด. ด้วยคำช่วย เช่น **zai** (ตอนนี้, บัดนี้), **pas** (ก่อนนี้, อดีต), **le** (แล้ว, นับถึงปัจจุบัน) และ **sha** (จากนี้, ต่อไป, ภายหลัง, อนาคต)

mi zai ama tu. - ข้ากำลังรักเอ็งเลย.

mi pas ama tu. - เดียนเคยรักท่านนะ. (ดิฉัน)

mi le ama tu. - เรารักสุแล้วนี่. (แหล่งใด)

mi sha ama tu. - เป็นจะฮักตัวเนอ. (ลูก้าเมือง)

ประธานถูกกระทำ

ประโยคถูกสร้างด้วยกริยาช่วย **be.**

tu be ama (da mi). - เธอเป็นที่รัก (โดยฉัน).

คำขยับความ, เพิ่มรายละเอียด

คำคุณศัพท์ (Adj.) อยู่หน้าคำนาม (n.) เสมอ.

un nove ama. - รัก**ครั้งใหม่**.

la bon pai. - พาย**ที่ดี**.

คำวิเศษณ์ (Adv.) อยู่หน้ากริยา (v.) อาจต่อท้ายด้วย **di.**

mi bon vide tu. - **กระผม**เห็นพระคุณเจ้าดี**ที่สุด**.

tu vide di ama ye. - (ดูเหมือน) **คุณ**รักเขา/เธอ.

เปรียบเทียบกัน เพิ่มคำ **mas=** 'มากกว่า', **masim=** 'มากที่สุด',

min= 'น้อยกว่า', **minim=** 'น้อยที่สุด'

และ **par=** 'เทียบเท่ากัน'

ที่จุดเปรียบเทียบนั้น, ใส่หน้ากรรมด้วย **ka =** 'than, as'

tu si mas lau ka mi. - เธอ**แถมมากกว่า**ฉัน.

tu si masim lau. - ท่าน**มีอ่าว**ใส**สูงสุด**.

ประโยคคำถาม

ถามแบบปิด **ตอบ ใช่ / ไม่ใช่** แทนที่คำกริยาด้วยรูปแบบ "**กริยา no กริยา**" หรือเติม **he** ไว้ท้ายประโยค.

tu vide no vide mi? - แกเห็นฉันใหม่?

tu vide mi, he? - ได้เท่าเห็นดิฉัน, ใช่ไหม?

ถามถึงเนื้อหา (Wh-อังกฤษ), ให้เขียนประโยคปกติแล้วแทนคำถามด้วย **ke** 'อะไร, ใคร' (ที่ไหน, เท่าใด, , อย่างไร, อย่างไรไหน, สิ่งใด, เมื่อใด) **tu ama ke?** - **แกร็กใคร?**

tu ama ke man? - **คุณรักคนไหน?**

ke man ya ama tu? - **คนไหนที่รักคุณ?**

tu ama ye ke poli? - **แกร็กหล่อนมากเท่าใด?**

ประโยคคำสั่ง

ต้องการสั่ง, เว้นประธานแล้ว**เริ่มด้วยกริยา.**

yam ni pai! - กินพายนี้ซะ!

vide go mau! - ดูแมวนั้นสิ!